

Vilniaus miesto
savivaldybė

Botanikos
sodas

PATVIRTINTA:
Vilniaus lopšelio – darželio „Rūta“
Direktorės Violetos Ringevičienės
2019-04-02 įsakymu Nr. V - 109

Tarptautinis švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projektas „SAULĖTO ORANŽINIO TRAUKINIO KELIONĖ“

*„Nubuskite su šypsena ir vykitės gyvenimą...
Gyvenkite jį, dėliokitės juo, ragaukite, uostykite, jauskite“.
Joe Knapp.*

NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tarptautinio švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ (toliau – Projektas) nuostatai reglamentuoja projekto tikslą, uždavinius, atsakingus vykdytojus, dalyvius, socialinius partnerius, organizavimo ir vykdymo tvarką.

2. Projekto aktualumas.

Saulėtas oranžinis traukinys vėl rieda kviesdamas švietimo įstaigų bendruomenes keliauti kartu su ugdytiniais į platų gamtos pasaulį, skleidžiant oranžinę šilumą ir dalinant šypsenas. Kodėl oranžinę? Todėl, kad tai šeimos, meilės, draugystės, saulės, šviesos spalva. Kodėl į gamtos pasaulį? Todėl, kad gyvename XXI a. visi skuba, bėga, lekia... Vis mažiau laiko lieka pabūti su vaiku. Didesnė dalis vaikų pasaulį, gamtos grožį pažįsta iš knygelių, televizijos laidų, kompiuterinių žaidimų ir pan. Tokiu būdu iš vaiko atimama galimybė pajusti gamtos skleidžiamus kvapus, garsus, spalvų įvairovę, mažėja galimybė ugdyti(-is) gamtojautą, ekologinę savimonę, gamtamokslinę kompetenciją. Vaikai iš prigimties tyrinėtojai, aktyviai ieškantys informacijos apie jį supančią aplinką. Kelionė prasideda nuo mažos sėklytės, kurią vaikas pasėja su pedagogu. Stebėjimas, daigelio laukimas skatina vaiko smalsumą, kantrumą, suteikia žinių apie tai, ko reikia augalui, kad jis galėtų išvysti saulės šviesą, ugdo pagarbą gyvybei. Vaikai kartu su bendruomenės nariais augina, prižiūri, bendrauja, įgyja naujų žinių, išsiaiškina kokių sąlygų reikia augalui augti, žydėti, brandinti vaisius. Tai didelė patirtis, kurią vaikas patiria, fiksuoja, stebi (lapų ir žiedų forma, dydis, spalva, vaisių užuomazgos, vaisiaus augimas ir brandimas. Daugybę augalų švietimo įstaigose galima užsiauginti iš sėklų, o su rūpesčiu ir meile išaugintas augalas vaikams suteikia naujų įspūdžių ir padeda patirti atradimo džiaugsmą. 2019 metais saulėto oranžinio traukinuko bičiuliai – moliūgai ir egzotiniai augalai bei jų vaisiai:

granatas, alyvuogės, kivis, tamarindas, apelsinas, greipfrutas, mandarinai, kinkanai, monstera, mangas, avokadas, datulė, papaja, pasiflora, ličis, žemuoginis arbutas, anona ir t.t. Vaikams yra puiki galimybė įgyti tiriamojo darbo įgūdžių tyrinėjant šių augalų vaisius ir sėklas, daiginant sėklas ir stebint daigų išaugimą, tolimesnį augalų augimą. 2019 metais rekomenduojame švietimo įstaigos aplinką papuošti baltagalvėmis, kurios paskelbtos Vilniaus šių metų gėle, yra Latvijos nacionalinė gėlė.

Kviečiame į projekto veiklas įsijungti švietimo įstaigų bendruomenes ir kartu patirti pažinimo džiaugsmą bei dalintis saulėto oranžinio traukinio keleivių inovatyviomis, aplinkai draugiškomis idėjomis. Lai saulėta šypsena šildo visus keliaudama per Lietuvą ir už jos ribų!!!

3. Pagrindinės šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos:

3.1. *Gamtamokslinė kompetencija* – tai gebėjimas ir nusiteikimas naudotis gamtos pasaulį aiškinančiomis žiniomis ir gamtos tyrimų metodais siekiant atsakyti į išskylančius klausimus, ieškoti įrodymais pagrįstų išvadų bei sprendimų, suprasti žmogaus veiklos sukeltus gamtos pokyčius ir imtis asmeninės atsakomybės už aplinkos išsaugojimą, tausoti savo ir kitų žmonių sveikatą (Bendrosios programos, 2008);

3.2. *Žalioji ugdymo(-si) aplinka* – gamtinė aplinka, pritaikyta ugdymo(si) procesui (edukacinė erdvė) švietimo įstaigos ar kitoje teritorijoje, gamtoje, kurioje sinergetiškai sąveikauja edukaciniai subjektai bei globalaus ir lokalaus pobūdžio procesai (atitinka sąvokai žalioji mokymo(-si) aplinka);

3.3. *Patirtinis vaikų ugdymas(-sis)* – toks procesas, kai ikimokyklinio ugdymo auklėtojas sudaro sąlygas vaikams pamatyti, išgirsti, išgyventi, apmąstyti, t. y. įgyti įvairios patirties patiems aktyviai veikiant, dalyvaujant, kuriant kartu su kitais vaikais ir suaugusiaisiais (Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos, 2015);

3.4. Įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios ekologinio švietimo projektą (projekto dalyviai) – Lietuvos Respublikos ir užsienio švietimo įstaigų bendruomenių nariai.

II SKYRIUS PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Tikslas – tobulinti ekologinio švietimo projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ dalyvių, Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių švietimo įstaigų bendruomenių, pažinimo ir gamtamokslinę kompetencijas įgyvendinant projekto uždavinius ir skatinti jų partnerystę.

5. Uždaviniai:

5.1. Suteikti vaikui pažinimo džiaugsmą auginant moliūgus bei egzotinius augalus nuo sėklytės iki brandaus augalo kartu su pedagogu ir (ar) bendruomenės nariais.

5.2. Efektyvinti pedagogų ir šeimos partnerystę bei bendradarbiavimą organizuojant ugdomąją veiklą.

5.3. Puoselėti vaiko dvasines, kūrybines galias, ugdyti jo gamtojautą, pagarbą gyvybei ir dvasingumą, ekologinę savimone, sveiką gyvenseną, padėti vaikui pajusti gamtos vientisumą ir harmoniją globojant gamtą, auginant ir tyrinėjant augalus.

5.4. Prisidėti prie žaliųjų ugdymo(-si) erdvių kūrimo ir plėtotės švietimo įstaigų aplinkoje skatinant pažinti artimiausią aplinką ir ją kūrybiškai naudoti ugdymo procese.

5.5. Skatinti Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių švietimo įstaigų bendravimą ir bendradarbiavimą, siekiant geresnės ugdymo kokybės, dalintis įspūdžiais, patirtimi.

III SKYRIUS PROJEKTO ORGANIZAVIMAS IR TRUKMĖ

6. Projekto organizatorius: – Vilniaus lopšelis-darželis „Rūta“ (Žirmūnų g. 50, Vilnius).

Projekto iniciatorė ir vadovė: – Vilniaus lopšelio-darželio „Rūta“ mokytoja – ekspertė Rita Stulpinienė (tel. +370618 88448).

Projekto koordinatorė: – Vilniaus lopšelio-darželio „Rūta“ direktorės pavaduotoja ugdymui Rasa Žiemienė (tel. 8 52 797700).

7. Projekto partneriai: – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Ikimokyklinio ugdymo skyrius ir Miesto ūkio ir transporto departamento Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriaus Aplinkos apsaugos poskyris.

8. Projekto globėjai: doc. dr. Ona Motiejūnaitė, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir transporto departamento Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriaus Aplinkos apsaugos poskyrio ekologė; Teresė Jokšienė, Vilniaus universiteto Botanikos sodo uždaro grunto augalų kuratorė; Eglė Rakauskienė – Kauno Algio Žikevičiaus saugaus vaiko mokyklos metodininkė.

9. Projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ trukmė: pradžia 2019-04-07 (Pasaulinė sveikatos diena), pabaiga 2019-11-15 (Tarptautinės Tolerancijos dienos išvakarės).

10. Įstaigos, norinčios dalyvauti Tarptautiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte, užpildo dalyvio paraišką (Priedas Nr. 1) ir iki 2019-05-31 atsiunčia ją elektroniniu paštu: ruta.projektai@gmail.com. Laiško tema: **registracija**.

IV SKYRIUS PROJEKTO VEIKLOS

11. Tarptautinio švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ įgyvendinimo veiklos ir jų atspindžiai:

11.1. Dekoratyvinių moliūgų ir egzotinių augalų vaisių tyrimai ir sėklų daiginimas. Pedagogai/tėvai/bendruomenės nariai su vaikais tiria augalų vaisių sandarą, įvairovę, surenka sėklas ir jas daigina, sodina augalų daigus. Vaikai supažindinami su egzotinių augalų vaisių įvairove, dalijasi savo patirtimi, ieško informacijos apie įvairius šiltųjų kraštų vaismedžius ir vaiskrūmius knygose, vaizdo įrašuose, skanauja, ragauja. Vaikams teikiama informacija apie dirvožemį, sėklų įvairovę, aptariama kokios sąlygos yra būtinos sėklų dygimui ir daigo išaugimui.

11.2. Dalijimasis daigais. Šeimos dienos proga vaikai dovanoja savo pasodintą augalėlį tėvams, artimiesiems. Tarptautinė Šeimos diena – 2019 m. gegužės 15 d.

11.3. Dekoratyvinių moliūgų ir egzotinių augalų auginimas. Vasarą vaikai kartu su pedagogais, tėveliais, šeimos nariais, draugais augina, stebi, fiksuoja fotonuotraukose augalų augimo procesą. Auginti galima įstaigos edukacinėse erdvėse, darže, balkone, gėlyne, kambaryje ir kitose tinkamose vietose.

11.4. Moliūgų ir augintų egzotinių augalų sugrįžtuvės, renginių organizavimas. Rudenį į švietimo įstaigą sugrįžta užauginti moliūgų vaisiai ir egzotiniai augalai (augantys vazonėliuose). Savo įstaigoje organizuojamos dvi parodos:

- „Egzotinių augalų sala“;
- „Moliūginės įdomybės“.

Parodos ugdymo įstaigose organizuojamos iki 2019 m. spalio 1 dienos.

11.5. **Užduotis Nr. 1:** elektroniniu paštu: ruta.projektai@gmail.com iki 2019-10-18 atsiųsti:

A4 formato lapą, kuriame būtų viena nuotrauka sukurtos kompozicijos iš dekoratyvinių moliūgų bei egzotinių augalų, kuriuos išaugino Jūsų bendruomenės nariai. Viršuje būtina užrašyti miestą, įstaigos

pavadinimą. Kompozicijos kūrimas – laisvė Jūsų fantazijai. Jūsų atsiųstas darbas taps mobilios parodos „Egzotiška oranžinė fantazija“ dalimi. Laiško tema: **1 užduotis**.

11.6. Oranžinio forumo įstaigoje (grupėje, klasėje) organizavimas. Kiekvienos įstaigos bendruomenė savo įstaigoje organizuoja pirmąjį gamtamokslinį oranžinį vaikų forumą „Aš – gyvybės kūrėjas“, kurios metu pristatomas išaugintas moliūgas ar egzotinis augalas, dalijamasi projekto veiklų patirtimi. Pranešimai gali būti žodiniai, vaizdiniai, stendiniai, vaidybiniai, meniniai... Pranešėju gali būti vaikas, vaikų komanda, vaikas – pedagogas, vaikas – tėvai, seneliai“. Oranžiniame forume gali dalyvauti įstaigos bendruomenė, socialiniai partneriai, svečiai iš kitų ugdymo įstaigų ir t.t. Dalinkimės gerąja darbo patirtimi, dovanokime šypsenas vieni kitiems ir skleiskime gerą nuotaiką.

11.7. **Užduotis Nr. 2:** Parengti ir elektroniniu paštu ruta.projektai@gmail.com iki 2019-10-18 atsiųsti užpildytą Priedą Nr. 2. Laiško tema: **2 užduotis**.

11.8. Renginys Vilniaus miesto Vingio parke numatomas 2019 metų rugsėjo 27 dieną. Papildoma informacija apie renginį bus išsiųsta iki 2019 m. rugsėjo 20 dienos.

11.9. Pasigaminkite iš moliūgų žibintus ir 2019 m. lapkričio 11 dieną, Šv. Martyno vardo dieną, dar vadinamą Žibintų arba šviesos diena, ant savo įstaigų palangių uždekite žvakutę kaip šviesos, vilties ir gėrio simbolį.

12. 2019 m. lapkričio 15 dieną vyks konferencija „Projekto „Saulėto oranžinio traukinio kelionė 2019“ gerosios darbo patirties sklaida. Projekto refleksijos, įžvalgos ateičiai“. Tikslesnė informacija apie konferenciją projekto dalyviams bus išsiųsta iki 2019 m. lapkričio 8 dienos.

V SKYRIUS APDOVANOJIMAI

13. Visoms švietimo įstaigoms, dalyvavusioms Tarptautiniame švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekte „Saulėto oranžinio traukinio kelionė“ bus įteikti padėkos raštai, pedagogams ir kitiems specialistams – dalyvio pažymėjimai.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Rengdami refleksiją, vadovaukitės Visuomenės informavimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalimi: „...siekiant nepažeisti asmens teisių, apsaugoti jo garbę ir orumą, renkant ir viešai skelbiant informaciją draudžiama: filmuoti, fotografuoti vaiką ar daryti jo garso ir vaizdo įrašus be nors vieno iš tėvų, globėjų ar rūpintojų sutikimo“.

15. Užduotys bus priimamos pagal nurodytus reikalavimus ir iki nurodyto termino.

16. Dalyvių registracija įvyksta tik gavus patvirtinimo atsakymą iš organizatorių. Negavus patvirtinimo skambinti tel. +370618 88448.

17. Projekto organizatoriai pasilieka sau teisę naudoti fotonuotraukas ir kitą medžiagą nekomerciniais tikslais, nemokant autorinių honorarų.

PRIEDAS NR.1

*Tarptautinio švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekto
„SAULĖTO ORANŽINIO TRAUKINIO KELIONĖ“*

DALYVIO PARAIŠKA

Miestas, ugdymo įstaigos pavadinimas	Adresas	Dalyvaujančių pedagogų vardai, pavardės, kvalifikacinės kategorijos	Atsakingo asmens kontaktai (El. pašto adresas, telefono numeris)

Užpildytą paraišką atsiųsti elektroniniu paštu: ruta.projektai@gmail.com iki 2019-05-31
Elektroninio laiško tema: **registracija**.

PRIEDAS NR. 2

*Tarptautinio švietimo įstaigų bendruomenių ekologinio švietimo projekto
„SAULĖTO ORANŽINIO TRAUKINIO KELIONĖ“*

GAMTAMOKSLINIO ORANŽINIO VAIKŲ FORUMO „AŠ – GYVYBĖS KŪRĖJAS“ REFLEKSIJA

Miestas ir ugdymo įstaigos pavadinimas	Kiek išaugintų moliūgų sugrįžo į įstaigą?	Kiek egzotinių augalų vazonėliuose sugrįžo į įstaigą? Išvardinkite kokie.	Forumo data, dalyvių skaičius, trukmė.

Vaikų patirtos emocijos, patyrimai (būdingiausi, apibendrinti vaikų pamąstymai apie patirties turinį: kas atsitiko, kas (ko) išmoko, sužinojo, o kas – ne, kas, kodėl nustebino, koks atradimas buvo ir pan.). Įspūdžiai, patirtis, iššūkiai...

Aprašykite ir atsiųskite įvykusio forumo refleksiją, iliustruotą nuotraukomis.

Elektroniniu paštu: ruta.projektai@gmail.com iki 2019-10-18 atsiųsti užpildytą Priedą Nr. 2.
Elektroninio laiško tema: **2 užduotis**.